

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

קו.

עין משפט נר מצוה

לח א מיי פכ"ט מהל' שנת הלכה מן טושי"ע א"ח סי' קפב סעיף ג:
 לו ב מיי שס הלכה א (והלכה ו) סמג עשין קט (טור א"ח סי' רמ"ג) לז ג מיי שס הלכה י וטמג שס טור ש"ע א"ח סי' רפ"ט סעיף א: לח ד מיי שס הלכה ד סמג שס טור ש"ע א"ח סי' ר"ט סעיף ו:
 לב ה מיי פ"ע מהל' גירושין הלכה כג סמג עשין ו טושי"ע א"ח סי' קמ"ד:
 לו ו מיי פ"ע מהלכות שבת הלכה ד סמג עשין כט טושי"ע א"ח סי' ר"ט סעיף ו:
 מהלך

ושמע מינה אומר שתי קדושות על בוס אחד. וזשאין לו כדלמך לעיל (ד' ע"ג): **משום דבוס של ברכה צריך שיעור.** רב אשי לא פליג אלאמרי דבסמוך ואית ליה שפיר טעמו פגמו אלא דמהא ליכא למישמע מינה קאמר: **קפיד אכסא פגימא.** פירש רש"ס דקפיד לכתחלה דוקא ולא אפילו פגום יקדש עליו ומינה א"כ איך התיירו לאכול קודש הדללה משום קפידא דפגימא^א מיהו ראו רש"ס לסמוך עליו צעט הדחק: **זוכרהו על היין.** דזכירה כמידי על היין זכרו כיון לבנון (הושע יד) זכירה דודין מיינן (שיר ל) והאי זכירה היינו קידוש דויכולו לא מזינו על הכוס אלא בתפלה כדלמך בשבת (ד' ק"ט): ולא ניתקן על הכוס אלא להוציא בניו וזני צימו ומה שרגילין לומר ויכולו אחר התפלה בקול רם היינו משום י"ט שכל להיות שבת שמתפללין אחר צחמנו ואין אומר ויכולו בתפלה ותקנו נמי לומר ככל שצמנו שלל לחלק צין שבת לשבת וגראה דקידוש על היין אסמכתא היא והא דלמך בני שמתו (ברכות ד' כ):

ושמע מינה אומר ב' קדושות על בוס אחד וש"מ ב"ש היא ואליבא דרבי יהודה רב אשי אמר טעמו פגמו וכוס של ברכה צריך שיעור חדא מילתא היא וה"ק מ"ט טעמו פגמו משום דבוס של ברכה צריך שיעור רבי יעקב בר אידי קפיד אחצבא פגימא רב אידי בר שישא קפיד אכסא פגימא מר בר רב אשי קפיד אפילו אחצבא פגימא ת"ר זכור את יום השבת לקדשו וזכרהו על היין אין לי אלא ביום בלילה מנין ת"ל זכור את יום השבת לקדשו בלילה מנין אדרבה עיקר קדושה בלילה הוא קדיש דבי קדיש תחלת יומא בעי לקדושי ותו בלילה מנין ת"ל זכור את יום השבת לקדשו וקא מסיב ליה קרא דיימא א"ק זכור את יום השבת לקדשו וזכרהו על היין בכניסתו אין לי אלא בלילה ביום מנין ת"ל זכור את יום השבת ביום מאי מברך אמר רב יהודה בפה"ג רב אשי איקלע למחוזא אמרו ליה ליקדיש לן מר קדושה רבה הוה לנו סבר מאי גיהו קדושה רבה אמר מכדי כל הברכות כולן בפה"ג אמרי ברישא אמר בפה"ג ואגיד ביה הזויה להווא סבא דגחין ושתי קרי אנפשיה^א החכם עיניו בראשו^ב אמרי בני רבי חייא מי שלא הבדיל^ב במוצ"ש מבריל והולך בכל השבת כולו ועד כמה א"ר זירא יעד רביעי בשבת כי הא^א דיתבי רבי זירא קמיה דרב אשי ואמרי לה רב אשי קמיה דרבי יוחנן ויתבי וקאמר הלענין גיטין חדא בשבתא תרי ותלתא בתר שבתא ארבע וחמישא ומעלי יומא קמי שבתא א"ר יעקב בר אידי אבל לא על האור אמר רב ברונא אמר רב הגוטל

ואליבא דרבי יהודה. דלמך [א.ק.] מאור ואח"כ צממים: **משום דבוס של ברכה טעמו פגמו.** אכל אי הוה זיה טפי מכשיעור טעמו לא פגמו: **קפיד.** לקדוש והדללה וזכרת המזון אכל אס זכא לשמות מכוס פגום מברך עליו זכרת היין: **לקדשו.** משמע משעה שמתקדש היין: **אין לי אלא ביום.** לקמן פריך אדרבה עיקר קדושה צלילה הוא דכניסתו היא קדושתו: **קדושה רבה.** זכורא פרי הגפן והאבי קרי ליה קדושה רבה דלכולהו קידושי אמרי לה: **ואגיד ציב.** האריך צו: **עד רביעי בשבת.** אכל מרביעי והלן גבי שבת הבא מתחשב: **לענין גיטין.** אמר לה י"ז גיטין על מנת שמתני לי מאתים ה"ז אחר השבת או שאמר קודש השבת תמני לי: **אכל לא על האור.** אס לא צריך זכורא מאורי האש צמולא שבת שזב אינו מברך: **טעל**

רשב"ם
ושמע מינה אומרים צ' קדושות על כוס אחד. היכא דלית ליה אלא כוס אחד כי הכא אע"ג דלמך לעיל (ד' ע"ג) אין אומרים צ' קדושות על כוס אחד היכא דלית ליה שאני כדמתרליין לעיל^א: **ושמע מינה צ"ש** היא ואלויה^א **דכניס** דלמך לעיל^א מאור ואח"כ צממים דלילו לצ"ה צרישא צממים ואח"כ מאור. והא ליכא למימר ר"מ ואלויה^א דכניס דלמך לעיל^א וצ"ה אומרים נר וצממים מזון והבדלה ועני רבא זו דכניס ר"מ היא דה"י פרכיין בזכרות פרוק אלו דכניס (ד' ע"ג) ומשני לא ס"ד מדקתני ומשגלן לאחר המזון מאן שמעת ליה דלית ליה האי סברא דמזון צרישא רבי יהודה כדלמך לעיל^א רבי יהודה אומר לא נתקן צ"ש וצ"ה על המזון שבתחלה ועל הבדלה שסוף כו' אלמא רבי יהודה היא ואלויה^א דכניס דלילו לר"מ מי תנא לה משגלן לאחר המזון לדכניס מאור צרישא צין לצ"ש צין לצ"ה ולא מזון כדלמך לעיל זו דכניס ר"מ: **משום דבוס של ברכה צריך שיעור.** אכל אי הוה זיה טפי מכשיעור וטעמו לא פגמו: **קפיד אכסא פגימא.** לקדוש והבדלה וזכרת המזון אכל אס זכא לשמות מכוס פגום מברך עליו זכרת היין: **לקדשו.** משמע משעה שמתקדש היין: **אין לי אלא ביום.** לקמן פריך אדרבה עיקר קדושה צלילה הוא דכניסתו היא קדושתו: **קדושה רבה.** זכורא פרי הגפן והאבי קרי ליה קדושה רבה דלכולהו קידושי אמרי לה: **ואגיד ציב.** האריך צו: **עד רביעי בשבת.** אכל מרביעי והלן גבי שבת הבא מתחשב: **לענין גיטין.** אמר לה י"ז גיטין על מנת שמתני לי מאתים ה"ז אחר השבת או שאמר קודש השבת תמני לי: **אכל לא על האור.** אס לא צריך זכורא מאורי האש צמולא שבת שזב אינו מברך: **טעל**

הגרות הב"ח
 (א) רשב"ם ד"ה ה"ג פ"ר וכו' דפ קדיש תחלת יומא: (ב) ד"ה אין לי אלא ביום וכו' בלילה היא דכניסתו היא קדושתו: (ג) ד"ה ואגיד וכו' אומר להם קדושה גדול:
מוסף רש"י
 חדא בשבתא תרי ותלתא בתר שבתא. קרי כתר שבת שעברה, אכל רביעי ממש ושתי נקראין על שם שבת שבתא. האי שבת דקאמר יום שבת ממש קאמר (גיטין ע"ג).
מוסף תוספות
 א. כיון דרביעי יוכל לברך על כוס פגום. מוס' הל"ש. ב. בתמיה כלומר וכי מושבע ועומד הוא. ג. כדאמרין לעיל. ד. וס' כמנהל' איתא: כל הברכות כולן אע"פ שיצא מוציא, חוץ מברכת הלחם וברכת היין שאם לא יצא מוציא ואם יצא אינו מוציא. ז. דהווא סבא קא שתי אע"פ שלא שפך מכוס של ברכה לזכורו. ח.

רבינו הגנאל
 ומברך בכוס אחד והברלה, ש"מ אומר שתי קדושות בכוס אחד. וש"מ מרמקדים המאור לבשמים ב"ש היא, דאי ב"ה בשמים ואח"כ מאור אמרי. ר' יעקב בר אידי קפיד אכסא פגימא. רב ששת קפיד אפ"י מחצבא פגימא לא הוה מברך. מר בר רב אשי קפיד אפילו מחצבא פגימא. ת"ר זכור את יום השבת לקדשו וזכרהו על היין בכניסתו. אין לי אלא ביום בלילה מנין, ת"ל זכור. ומסקנא ביום מאי ואמרין בורא פרי הגפן, והוא קדושה רבה. אמרי בני ר' חייא מי שלא הבדיל במוצאי שבת מבריל והולך כל השבת. ועד כמה, עד רביעי בשבת. דאמר ר' זירא בענין גיטין יום ראשון ויום שני יום שלישי בתר שבתא. יום רביעי ויום חמישי יום ששי קמי שבתא. אמר ר' יעקב בר אידי אבל בשאר ימי השבוע המבריל אינו מברך על האור. וכן תאני שילא.

ארכל עמנה^א הלך צריך להמתין עד שיטעום המזון אכל קידוש שאין חוצה לשמות להמזון א"כ להמתין ומינה זירושלמי דברכות א"ר אבא בשם רב מסובין אסורין לטעום עד שיטעום המזון ר' יהושע צן לוי אומר שומין אע"פ שלל שמה ולא פליגי מה דא"ר אבא כשהיו כולן זקוקין לכוס אחד מה דלמך ר' יהושע כשיש לכל אחד כוסו צדו ומשמע נמי אס אין כוסו צדו אפי' שפך מכוס זכרה לכוסות אחרים אין להם לטעום עד שיטעום המזון אכל כשיש לכל אחד כוס א"כ להמתין ולכך הוה גחין ושתי ומכאן יש להוכיח שא"כ לשפוך מכוס על זכרה לשאר כוסות^א ומינה היכא דכניסין צריך לשפוך ממנו לשאר כוסות כדי שיטעמו כולם מכוס שאינו פגום אע"ג דשמייה לא מעכבא כדאמרין צפרק ככל מערבין (שיריון ד' מ): וגם בהמוציא יש להוכיח מירושלמי אס יש לכל אחד ככרו א"כ להמתין ואוכל כל אחד משלו והא דלמך טול צריך (ברכות ד' מ) ואמרין נמי (ס' ד' מ) צעל הבית צוצע כדי שיצטע בעין יפה דממע שאין אולכין אלא מה שמתקן להם מיירי בשאין ככר לפני כל אחד א"כ בשבת וכגון שאין להם לחם משנה דאו צריכין לאכול מצלימותי: **הגוטל**

הלך צריך להמתין עד שיטעום המזון אכל קידוש שאין חוצה לשמות להמזון א"כ להמתין ומינה זירושלמי דברכות א"ר אבא בשם רב מסובין אסורין לטעום עד שיטעום המזון ר' יהושע צן לוי אומר שומין אע"פ שלל שמה ולא פליגי מה דא"ר אבא כשהיו כולן זקוקין לכוס אחד מה דלמך ר' יהושע כשיש לכל אחד כוסו צדו ומשמע נמי אס אין כוסו צדו אפי' שפך מכוס זכרה לכוסות אחרים אין להם לטעום עד שיטעום המזון אכל כשיש לכל אחד כוס א"כ להמתין ולכך הוה גחין ושתי ומכאן יש להוכיח שא"כ לשפוך מכוס על זכרה לשאר כוסות^א ומינה היכא דכניסין צריך לשפוך ממנו לשאר כוסות כדי שיטעמו כולם מכוס שאינו פגום אע"ג דשמייה לא מעכבא כדאמרין צפרק ככל מערבין (שיריון ד' מ): וגם בהמוציא יש להוכיח מירושלמי אס יש לכל אחד ככרו א"כ להמתין ואוכל כל אחד משלו והא דלמך טול צריך (ברכות ד' מ) ואמרין נמי (ס' ד' מ) צעל הבית צוצע כדי שיצטע בעין יפה דממע שאין אולכין אלא מה שמתקן להם מיירי בשאין ככר לפני כל אחד א"כ בשבת וכגון שאין להם לחם משנה דאו צריכין לאכול מצלימותי: **הגוטל**

ארכל עמנה^א הלך צריך להמתין עד שיטעום המזון אכל קידוש שאין חוצה לשמות להמזון א"כ להמתין ומינה זירושלמי דברכות א"ר אבא בשם רב מסובין אסורין לטעום עד שיטעום המזון ר' יהושע צן לוי אומר שומין אע"פ שלל שמה ולא פליגי מה דא"ר אבא כשהיו כולן זקוקין לכוס אחד מה דלמך ר' יהושע כשיש לכל אחד כוסו צדו ומשמע נמי אס אין כוסו צדו אפי' שפך מכוס זכרה לכוסות אחרים אין להם לטעום עד שיטעום המזון אכל כשיש לכל אחד כוס א"כ להמתין ולכך הוה גחין ושתי ומכאן יש להוכיח שא"כ לשפוך מכוס על זכרה לשאר כוסות^א ומינה היכא דכניסין צריך לשפוך ממנו לשאר כוסות כדי שיטעמו כולם מכוס שאינו פגום אע"ג דשמייה לא מעכבא כדאמרין צפרק ככל מערבין (שיריון ד' מ): וגם בהמוציא יש להוכיח מירושלמי אס יש לכל אחד ככרו א"כ להמתין ואוכל כל אחד משלו והא דלמך טול צריך (ברכות ד' מ) ואמרין נמי (ס' ד' מ) צעל הבית צוצע כדי שיצטע בעין יפה דממע שאין אולכין אלא מה שמתקן להם מיירי בשאין ככר לפני כל אחד א"כ בשבת וכגון שאין להם לחם משנה דאו צריכין לאכול מצלימותי: **הגוטל**